

Päätös ympäristönsuojelulain 175 §:n mukaisen määräyksen antamisesta, Väylävirasto, Nuojua, Vaala

OULYMP 14.12.2023 § 101
1576/11.01.00/2023

Asia Ympäristönsuojelulain (527/2014) 175 §:n mukainen määräys ympäristöluvan OULYMP 27.4.2023 § 38 vastaisen toiminnan korjaamiseksi kiinteistöllä Kettula 785-404-2-6, Nuojua, Vaala

Asianosainen Väylävirasto
PL 33
00521 Helsinki
y-tunnus 1010547-1

Valmistelija Nina Keränen, ympäristötarkastaja, p. 040 186 5409

Asian käsittely

Asian taustaa

Oulunkaaren ympäristölautakunta on myöntänyt asianosaiselle päätöksellään 27.4.2023 § 38 ympäristöluvan pilaantumattomien ylijäämämaiden läjittämiseen kiinteistöille 2105 Utajärvi kr. - Nuojua 785-871-1-14 (sijoitusalue 1), Ratakulma 785-404-8-63 ja Toivola 785-404-8-39 (sijoitusalue 2) sekä Kettula 785-404-2-6 (sijoitusalue 3) Nuojuan alueella Vaalan kunnassa.

Vaalan kunnan ympäristönsuojeluviranomainen teki Väyläviraston ympäristölupa-alueelle ympäristölupapäätöksen mukaisen aloitustarkastuksen 11.10.2023. Tarkastuksen aikana havaittiin, että sijoitusalueella 3 on otettu maa-aineksia. Valvontaviranomainen on suullisesti keskeyttänyt maa-ainesten oton 12.10.2023 maa-aineslain (555/1981) 15 §:n 1 momentin perusteella. Väylävirastolta on pyydetty selvitys maa-ainesten ottamisesta 16.10.2023 ja selvitys on vastaanotettu 23.10.2023. Väyläviraston selvityksen mukaan hienoa hiekkaa on otettu arviolta 9500 m³ noin 2400 m² alalta. Väyläviraston selvityksen mukaan alin ottamistaso, noin +110 (N2000), ulottuu lähes samaan tasoon kuin pohjavedenpinnan ylin korkeustaso.

Oulunkaaren ympäristöpalvelut katsoo, että toiminta on ollut ympäristöluvan (OULYMP 27.4.2023 § 38) vastaista ja ottaminen ei ole maa-aineslain 2 §:n 1 momentin kohdan 2 mukaista.

Oulunkaaren ympäristöpalvelut Oulunkaaren ympäristölautakunta toimielimenään toimii Vaalan kunnan ympäristönsuojeluviranomaisena.

Kuuleminen

Asianosaiselle varattiin 21.11.2023 päivätyllä kuulemiskirjeellä ympäristönsuojelulain 185 §:n ja hallintolain (434/2003) 34 §:n mukaisesti tilaisuus antaa kirjallinen selitys mahdollisen ympäristönsuojelulain § 175 mukaisen määräyksen antamisesta. Selitys tuli toimittaa 8.12.2023 mennessä.

Asianosainen toimitti selityksen 7.12.2023 todeten seuraavaa:

”Alle on koottu kuulemiskirjeessä esitetyt määräyksen ehdot ja niiden vastineet.

1. Väyläviraston tulee täyttää sijoitusalueelle 3 kaivettu kaivanto vähintään kolmen (3) metrin suojamaakerroksella, niin että pohjaveteen muodostuu vähintään kolmen (3) metrin suojamaakerros. Täyttöön tulee käyttää sijoitusalueen läheltä peräisin olevia puhtaita kivennäismaita. Suojamaakerroksen täyttöön ei saa käyttää pintamaita, turvetta tai muita orgaanisia aineksia sisältäviä maita. Jos täyttöön halutaan käyttää muualta tuotavia puhtaita maa-aineksia, tulee ne hyväksyttää ensin valvontaviranomaisella. Täyttämisen tulee tapahtua mahdollisimman pian, kuitenkin viimeistään 31.1.2024 mennessä.

Väylävirasto on käynyt hankkeella läpi määräyksen ehdot ja urakassa toteutetaan suojakerroksen täyttö määräyksen mukaisesti. Suojakerrokseen tulevat kivennäismaat on läjitetty urakassa kaivannon läheisyyteen ja täyttö toteutetaan ympäristötarkastajan valvonnassa, erikseen sovittuna ajankohtana.

2. Ennen määräyksen 1 mukaisen täyttötoiminnan aloittamista tulee sopia tarkastus valvontaviranomaisen kanssa.

Raakapuukuormaushankkeen puolesta tarkastuksen ja suojakerroksen rakentamisen ajankohdaksi sopii viikot 50-51/2023 ja viikot 2-4/2024, huomioiden määräyksen kohdassa 1. esitetty määräaika täytölle.

3. Väyläviraston tulee hakea alueelle ympäristöluvan muutos, mikäli alueen käyttö tai toiminta poikkeaa nykyisestä ympäristöluvasta. Mikäli ympäristölupaan ei haeta muutosta, tulee kaivetun alueen täyttö tehdä nykyisen maanpinnan tasolle ennen läjitystoiminnan aloittamista.

Hankkeella noudatetaan 5.5.2023 päätetyn Ympäristölupa, Maankaatopaikka, Väylävirasto, Nuojua, Vaala 1576/11.01.00/2023 mukaisesti sijoitusalueen 3 sijaintia, käyttötarkoitusta ja täytön lakikorkeutta. Väylävirasto tulee kuitenkin päivittämään ympäristölupahakemusta ennakkoneuvotteluissa kerrotun mukaisesti, joka sisältää määräyksen kohteena olevan sijoitusalue 3 alla tehdyn leikkauksen ja sen täytön kolmen (3) metrin suojakerroksella. Uusi ympäristölupahakemus haetaan sovitun mukaisesti vasta kun tämän määräyksen ehdot on katsottu täytyneeksi ympäristöviranomaisen toimesta.”

Päätösehdotus:

Asiasta hankitun selvityksen perusteella Oulunkaaren ympäristölautakunta määrää Väylävirastoa täyttämään seuraavat velvoitteet kiinteistöllä Kettula 785-404-2-6 (sijoitusalue 3) Nuojuan alueella Vaalan kunnassa:

1. Asianosaisen tulee täyttää sijoitusalueelle 3 kaivettu kaivanto vähintään kolmen (3) metrin suojamaakerroksella, niin että pohjaveteen muodostuu vähintään kolmen (3) metrin suojamaakerros. Täyttöön tulee käyttää sijoitusalueen läheltä peräisin olevia puhtaita kivennäismaita. Suojamaakerroksen täyttöön ei saa käyttää pintamaita, turvetta tai muita orgaanisia aineksia sisältäviä maita. Jos täyttöön halutaan käyttää muualta tuotavia puhtaita maa-aineksia, tulee ne hyväksyttää ensin valvontaviranomaisella. Täyttämisen tulee tapahtua mahdollisimman pian, kuitenkin viimeistään 31.1.2024 mennessä

2. Ennen määräyksen 1 mukaisen täyttötoiminnan aloittamista tulee sopia tarkastus valvontaviranomaisen kanssa.
3. Väyläviraston tulee hakea alueelle ympäristöluvan muutos, mikäli alueen käyttö tai toiminta poikkeaa nykyisestä ympäristöluvasta. Mikäli ympäristölupa ei haeta muutosta, tulee kaivetun alueen täyttö tehdä nykyisen maanpinnan tasolle ennen läjitystoiminnan aloittamista.

Määräysten perustelut

Oulunkaaren ympäristölautakunnan 27.4.2023 § 38 myöntämä ympäristölupa on myönnetty maankaatopaikkatoiminnalle, pilaantumattomien maa-ainesten läjittämiseen, jotka ovat peräisin Nuojuan raakapuun kuormausalueen maanrakennustyömaalta. Lupa on myönnetty täydennetyn hakemuksen mukaisena. Hakemuksen liitteenä toimitettujen suunnitelmapiirustusten mukaan läjitystä tehdään nykyisen maanpinnan tasosta ylöspäin. Hakemuksessa tai suunnitelmapiirustuksissa ei ole mainintaa, että alueelta kaivettaisiin maa-aineksia ennen läjitystä. Näin ollen Oulunkaaren ympäristölautakunta katsoo, että asianosainen on toiminut myönnetyn ympäristöluvan vastaisesti.

Asianosaisen antaman selvityksen mukaan maa-ainesten ottaminen on sijoitusalueella 3 ulottunut noin tasoon +110 (N2000), joka on lähes sama taso kuin pohjavedenpinnan ylin korkeustaso. Ympäristönsuojelulain (527/2014) 17 §:n mukaisesti pohjavettä ei saa pilata eikä sen laatua vaarantaa (pohjaveden pilaamiskielto). Oulunkaaren ympäristölautakunta katsoo, että ottamistoiminta on ulotettu liian syväälle ja näin ollen vaarantaa pohjaveden laadun. Määräys 1 on annettu pohjaveden suojelemiseksi ja ympäristölle aiheutuneen haitan poistamiseksi. Kolmen metrin suojamaakerroksen on arvioitu olevan riittävä, kun täyttöön käytetään alueelta peräisin olevia puhtaita kivennäismaita. Määräys 2 on annettu valvonnan järjestämiseksi ja määräyksen käytäntöönpanon varmistamiseksi. Määräys 3 on annettu, jotta toiminta saatetaan ympäristöluvan mukaiseksi.

Maa-ainelain (555/1981) 1 §:n mukaan lakia sovelletaan kiven, soran, hiekan, saven ja mullan ottamiseen pois kuljetettavaksi taikka paikalla varastoitavaksi tai jalostettavaksi. 4 §:n mukaan laissa tarkoitettuun aineiden ottamiseen on saatava lupa. Oulunkaaren ympäristölautakunta katsoo, että ottaminen ei ole maa-ainelain 2 §:n 1 momentin kohdan 2 mukaista. Asianosainen ei ole hakenut alueelle maa-ainelain mukaista lupaa.

Ympäristönsuojelulain 175 §:n mukaan valvontaviranomainen voi:

- 1) kieltää sitä, joka rikkoo tätä lakia taikka sen nojalla annettua säännöstä tai määräystä, jatkamasta tai toistamasta säännöksen tai määräyksen vastaista menettelyä taikka määrätä asianomaisen täyttämään muulla tavoin velvollisuutensa;
- 2) määrätä 1 kohdassa tarkoitettulla tavalla menetellyt palauttamaan ympäristö ennalleen tai poistamaan rikkomuksesta ympäristölle aiheutunut haitta;
- 3) määrätä toiminnanharjoittajan riittävässä määrin selvittämään toiminnan ympäristövaikutukset, jos on perusteltua aiheutta epäillä toiminnasta aiheutuvan tämän lain vastaista ympäristön pilaantumista.

Ympäristönsuojelulain 184 §:n mukaan viranomaisen on tehostettava, jollei se ole ilmeisen tarpeetonta, tämän lain nojalla antamaansa kieltoa tai määräystä uhkasakolla tai uhalla, että tekemättä jätetty toimenpide

teetetään laiminlyöjän kustannuksella tai toiminta keskeytetään. Oulunkaaren ympäristölautakunta arvioi, että uhkasakon, teettamisuhan tai keskeyttämisuhan asettaminen on tarpeetonta. Asianosainen on vastannut selvityksiin ajallaan ja on osoittanut halukkuutensa korjata luvan vastainen toiminta.

Ympäristönsuojelulain 200 §:n mukaan päätöksen tehnyt viranomainen voi määrätä, että 175 §:ssä tarkoitettua määräystä tai päätöstä on oikaisuvaatimuksesta ja muutoksenhausta huolimatta noudatettava. Muutoksenhakutuomioistuin voi valituksesta kumota 200 §:ssä tarkoitettun määräyksen tai muuttaa sitä tai muutoinkin kieltää lupapäätöksen täytäntöönpanon.

Päätöksen täytäntöönpano

Päätöksessä annettuja määräyksiä on noudatettava muutoksenhausta huolimatta, jollei muutoksenhakutuomioistuin toisin määrää (YSL 200 § ja 201 §).

Sovelletut oikeusohjeet

Hallintolaki (434/2003) § 34, 36
Maa-ainelaki (555/1981) § 1, 2, 4, 15
Ympäristönsuojelulaki (527/2014) § 17, 22, 175, 184, 185, 190, 200, 201

Maksu

Ympäristönsuojelulain 175 §:n mukaisesta määräyksen antamisesta peritään Oulunkaaren ympäristölautakunnan 24.2.2022 § 20 hyväksymän ympäristönsuojelua ja maa-aineksia koskevien suoritteiden maksutaksan liitteenä olevan maksutaulukon kohdan 25 a) kohdan mukaisesti **400,00 euroa**.

Muutoksenhaku

Tähän päätökseen voidaan hakea muutosta valittamalla Vaasan hallinto-oikeuteen. Muutoksenhakuohjeet ovat päätöksen liitteenä.

Tiedoksianto

Päätös annetaan tiedoksi julkisella kuulutuksella (YSL 85 §). Tieto päätöksestä julkaistaan Pudasjärven kaupungin ja Vaalan kunnan verkkosivuilla.

Päätös annetaan tiedoksi asianosaiselle sähköisesti.

Ote pöytäkirjasta lähetetään tiedoksi Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskukselle.

Ympäristöjohtajan päätösesitys:

Ympäristölautakunta päättää
1. ottaa asian käsiteltäväksi esityslistan ulkopuolisena ja
2. hyväksyä valmistelijan päätösesityksen

Päätös

Ympäristölautakunta hyväksyi esittelijän päätösesityksen yksimielisesti.